

ת"פ (חיפה) 46250-11-21 - מדינת ישראל נ' באסל עמאש

ת"פ (חיפה) 46250-11-21 - מדינת ישראל נ' באסל עמאש ואח'מחוזי חיפה

ת"פ (חיפה) 46250-11-21

מדינת ישראל

ע"י פרקליטות מחוז חיפה

נגד

1. באסל עמאש

ע"י ב"כ עוה"ד זכי כמאל

2. דיב עמאש (נדון)

בית המשפט המחוזי בחיפה

[14.11.2024]

לפני: כבוד השופט אינאס סלאמה

גזר דין

בעניינו של נאשם 1

1. עניינו של הליך זה בשני נאשמים אשר יוחסו להם עבירות בנשק. לנאשם מס' 1 (להלן: "הנאשם" או "הנאשם 1") יוחסו עבירות של, החזקה נשיאה והובלה של נשק שלא כדין וכן של אביזר לנשק. זאת, בניגוד לסעיפים 144(א) רישא וסיפא + (ב) רישא וסיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק").

לנאשם מס' 2 (להלן: "הנאשם 2") יוחסו במקור עבירות של החזקת נשק ואביזר נשק וכן שידול להחזקה, נשיאה והובלה של נשק. בעקבות הסדר טיעון בין נאשם זה לבין המאשימה, הוא הורשע בסופו של יום, על פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן, בביצוע עבירות של החזקת נשק - לפי סעיף 144(א) רישא לחוק; החזקת אביזר נשק - לפי סעיף 144(א) סיפא לחוק, וכן שיבוש מהלכי משפט - לפי סעיף 244 לחוק.

2. בעקבות הודאת הנאשם 2 והרשעתו בדין, ולאחר שהצדדים טענו את טיעוניהם לעונש, נגזר דינו של נאשם 2 ביום 29.2.2024, תוך שהוטלו עליו 13 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים של מאסר על תנאי וקנס (לציין, כי ערעור שהגיש הנאשם 2 על חומרת העונש תלוי ועומד בבית המשפט העליון).

3. לעומת הנאשם 2, בחר הנאשם דן לנהל את ההליך בעניינו. זאת, לאחר שתחילה היה ניסיון בין הצדדים להגיע להסדר טיעון שלא צלח. משכך, נשמעו ראיות הצדדים לעונש וניתנה בסופם הכרעת דין מרשיעה כנגד הנאשם, במסגרתה הורשע הוא בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום, כמפורט לעיל.

כתב האישום

4. יצוין, למען הסדר הטוב, כי כתב האישום הראשון שהוגש בתיק, הוגש כנגד הנאשם דן בלבד. לאחר מכן, בעקבות צירוף הנאשם 2, הוגש כתב אישום אחד הכולל את שני הנאשמים, הוא כתב האישום הרלוונטי שעיקרו יובא בשורות הבאות (להלן: "כתב האישום").

5. על פי עובדות כתב האישום, עובר ליום 1.11.2021, במועד שאינו ידוע למאשימה, נאשם 2 החזיק שלא כדין אקדח מסוג ARCUS, קליבר 9 מ"מ פאראבלום, ובתוכו מחסנית ריקה מתחמושת (להלן בהתאמה: "האקדח" ו"המחסנית", וביחד - "הנשק"), בארון חום מאחורי ביתו בג'סר א-זרקא. האקדח הוא כלי שסוגל לירות ובכוחו להמית אדם.

6. בבוקרו של יום 1.11.2021 נערך חיפוש על ידי המשטרה לאיתור אמצעי לחימה באחד מהבתים בג'סר א-זרקא. בעקבות החיפוש, התקשר הנאשם 2 לנאשם 1 וביקש ממנו להגיע אל הארון החום ולקחת משם את הנשק. בכך, שידל הנאשם 2 את הנאשם 1 להחזיק, לשאת ולהוביל את הנשק.

7. בעקבות השיחה, ובעקבות השידול של נאשם 2, נסע נאשם 1 ברכב איסוזו; הוציא את הנשק מהארון החום; החזיק ונשא אותו; הכניס אותו לרכב והמשיך בנסיעה בג'סר א-זרקא כשהוא מוביל מחזיק ונושא את הנשק ללא רשות על פי דין. במהלך הנסיעה נעצר נאשם 1 על ידי שוטרים, ובהיפוש במושב האחורי של הרכב נמצאה שקית ובה הנשק עטוף בניילון נצמד.

תסקירי שירות המבחן

8. לאחר מתן הכרעת הדין בעניינו של הנאשם, נעתרתי לבקשת ההגנה והוריתי על הגשת תסקיר שירות מבחן בעניינו של נאשם זה. בתסקיר מיום 18.9.2024, עמד שירות המבחן על רקעו האישי והמשפחתי של הנאשם. בכלל זה צוין, כי הנאשם בן 29 שנים. נשוי, ואב ל-4 ילדים בגילאים שנה וחצי עד 6 שנים. מתגורר יחד עם משפחתו בג'סר א-זרקא ועובד באטליז שבבעלותו מזה כשנה. הנאשם דיווח, כי עבר תאונת עבודה בשנת 2012 במסגרתה נכווה בגופו, עבר מס' ניתוחים להשתלת עור, קובעו פלטינות בגופו ועבר שיקום של מס' חודשים. לטענתו, הוא מוכר בשיעור 100% על ידי המוסד לביטוח לאומי. שירות המבחן המשיך וסקר את מצבו הרפואי של הנאשם ואת מצבו המשפחתי כמו גם את תולדות חייו התעסוקתיים, לאחר שנשר מבית הספר.

9. בהתייחסו לעבירות מושא עניינו, ציין שירות המבחן כי הנאשם לוקח אחריות ברמה הפורמלית. זאת, משטען כי לא ידע מה תוכנה של השקית טרם ובמהלך אסיפתה. שירות המבחן ציין, כי הנאשם אמנם "הביע הבנה לחריגות התנהלותו מגבולות החוק ולחומרת העבירות שביצע", אך יחד עם זאת ההתרשמות היא כי הינו מתקשה "לקחת אחריות מלאה ובוגרת" על ביצוע המעשים, "כולל העמדת אלטרנטיבות אחרות להתנהלותו". צוין, כי הנאשם הביע בפני שירות המבחן צער וחרטה על מעשיו. עוד צוין, כי הוא שלל נזקקות טיפולית מכל סוג ובעיקר הביע ציפייה להקלה בעונשו.

לעניין עברו הפלילי, ציין שירות המבחן, כי לחובתו של הנאשם הרשעה משנת 2015 שעניינה תקיפה וחבלה ממשית. לאחר ערעור לבית המשפט העליון, "הושתו עליו צו מבחן למשך שנה, מאסר בעבודות שירות לתקופה של 6 חודשים, לצד עונשים נלווים".

10. אשר להערכת הסיכון לעבריינות והסיכוי לשיקום, פירט שירות המבחן את התרשמותו מקווי אישיותו של הנאשם ויכולותיו (שלא ראיתי לפרט כאן בשל צנעת הפרט). צוין, כי משפחתו של הנאשם מהווה עבורו מסגרת תמיכה משמעותית. עוד צוין, כי מרכיבי האישיות של הנאשם מותירים אותו חשוף לניצול מצד האחר, דבר אשר יתכן ואף עמד ברקע למעורבותו בעבירות נשוא התיק הנדון" (ההדגשה לא במקור - א' ס').

להערכת שירות המבחן, הנאשם "איננו מאופיין בדפוסי אלימות ו/או עבריינות מושרשים", אך לנוכח קווי אישיותו שתוארו, סבור שירות המבחן כי הסיכון להישנות עבירות בעתיד הוא בינוני. בסופו של יום, שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית בעניינו של הנאשם, אך באותה נשימה המליץ לשקול ענישה "בדמות מאסר לתקופה המקסימלית שניתן לבחון התאמתו לריצויה בעבודות שירות, לצד עונשים נלווים" (ההדגשה לא במקור - א' ס').

חוות דעת הממונה על עבודות שירות
11. בהמשך להמלצת שירות המבחן, על מנת שמלוא התמונה תונח לפניי, ומבלי שיהיה בכך כל התחייבות או קביעת מסמרות לגבי עונשו הצפוי של הנאשם, הוריתי בתום הדיון שיוחד לשמיעת טיעוני הצדדים לעונש (ראו להלן), על הגשת חוות דעת של הממונה על עבודות השירות לעניין התאמתו של הנאשם לנשיאת מאסר בדרך זו.

12. בחוות דעתו מיום 10.11.2024, מצא הממונה על עבודות השירות כי הנאשם מתאים לעבודות שירות במגבלות והמליץ על השמתו במועצה מקומית זכרון יעקב. צוין, כי הנאשם הביע הסכמתו לריצוי מאסר בדרך של עבודת שירות. טיעוני הצדדים לעונש

13. בטיעוניה לעונש, עמדה ב"כ המאשימה תחילה על כך, כי הנאשם הורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירות נשק. עבירות ש"אין צורך להכביר במילים ולציין לגבי החומרה שבמעשה הנאשם שעל עבירות האלימות המבוצעות באמצעות הנשק אשר בשנים האחרונות נגזרות באופן ישיר מהחזקה של נשק בלתי חוקי".
לגבי הערכים המוגנים, הפנתה ב"כ המאשימה "הן לתיקון לחוק בענישת מינימום והנסיבות, אמנם בתיק הזה האירוע בוצע לפני התיקון בעצם, יחד עם זאת הנימוקים שעמדו בבסיס התיקון נכונים גם כאן. גם בית המשפט הנכבד זה בעניינו של נאשם 1 פירט בהרחבה לגבי הערכים המוגנים כך שאין צורך להכביר בעניין זה".

לדידה, התופעה של החזקת ונשיאת נשק בלתי חוקי, "הפכה למכת מדינה של ממש. בית המשפט מחויב להילחם בתופעה זו, אני גם מפנה ... המגמת ההחמרה בענישה בשנים האחרונות בעבירות אלה ועל מנת להילחם בתופעת החזקת הנשק יש להעניש את כל החוליות בשרשרת הפצת הנשק, גם אם חברי יטען שמדובר בהחזקה לפרק זמן קצר, הרי שהוא מהווה חלק מהשרשרת".

14. לטענת המאשימה, ועל פי הנחיית פרקליט המדינה וכן לפסיקה, מתחם העונש ההולם נע בין 2 ל-4 שנות מאסר בפועל. היא הפנתה לפסיקה התומכת לדידה בעתירתה העונשית.

15. אשר לעונש בתוך המתחם, ציינה המאשימה מצד אחד את האמור בתסקיר שירות המבחן "הן לגבי מרכיב האישיות של הנאשם" ונסיבות חייו "ומצד השני עולה גם בשירות המבחן למרות שנוהל הליך הוכחות בפני בית משפט זה, גם בשירות המבחן בחר לא לקחת אחריות אמיתית, אלא יש איזו הוד[א]ה פורמלית ועדיין אחוז בעמדתו כך ששירות מבחן לא בא בהמלצה בענייניו המלצה טיפולית".

מכל מקום, לפי המאשימה, "במקרה הזה אני אציין שאין מקום לסטות ממתחם העונש שייקבע משיקול לשיקום, ממילא הנאשם כאמור הודה רק פורמלית ולא לקח אחריות וגם לא הביע נזקקות טיפולית אז כך שאין מקום". היא הדגישה את "הנחיית" בית המשפט העליון כי "נוכח היקפה וחומרתה של תופעת החזקת כלי נשק בלתי חוקיים, שיקולי השיקום וסוגים משיקולי ענישה אחרים", שכן, "השיקום הנדרש הוא שיקום של המרחב הציבורי והניקיון מנשק בלתי חוקי".

המאשימה גם הפנתה לכך שלחובת הנאשם הרשעה קודמת ולהערכת שירות המבחן בדבר הסיכון להישנות עבירות. משכך, טענה כי "יש לדחות את המלצת שירות מבחן שאינה עונה בקנה מידה אחד בין חומרת העבירה למעשים שלו". בסופו של יום עתרה להשית על הנאשם עונש "ברף האמצעי תחתון" של המתחם.

16. הסנגור בפתח טיעונו הדגיש, כי הענישה היא אינדיבידואלית, "ועל כן יש לבחון את נסיבותיו של הנאשם האישיות וגם את נסיבות העבירה. בפני בית המשפט הנכבד יש כתב אישום שמנוסח בצורה תמציתית, אולם בהכרעת הדין בית המשפט הנכבד התייחס להיבטים רבים שקשורים לשני נאשמים, שני נאשמים שבעצם הנאשם הראשון שאנחנו היום דנים בטיעון לעונש, הוא נפל קורבן ליחסי משפחה ואין שום ספק שהקורבן הזה הוא משלם עד עכשיו מחיר קשה מאוד", כאשר בעצם שותפו, הנאשם 2, "מעבר לזה שהוא שותף הוא בעצם הבעלים והמחזיק של כלי הנשק שהיה באותו מקום פרוץ שכל אחד היה יכול לקחת אותו".

אי לכך, לפי הסנגור, עניין לנו במקרה מובהק של אכיפה בררנית ואף מעבר לכך, נוכח העתירה העונשית של המאשימה. שכן, "באים ועותרים לעונש שהוא בן 2 ל-4 שנים וחרף העובדה שיש גזר דין לנאשם שהוא זה שהוביל, שידל, גרם לכך שהנאשם עומד לדין היום ואפילו בעבירה לכאורה היא החמרה יותר מאשר אותו אדם ששידל וכך אנחנו נמצאים במצב שהוא בלתי סביר בעליל, וחרף זאת הנאשם מספר 2 לא היה במעצר, חוץ ממספר ימים, הנאשם דהיום בפני בית המשפט הוא היה במעצר במשך מספר חודשים כאשר שירות המבחן ליווה אותו והביא מספר תזכירים חיוביים בגלל מצבו הקשה ולכן כשיש המלצה ברורה לחלוטין ע"י שירות המבחן שבא ואומר בצורה המפורשת חרף ההשגות שיש לשירות המבחן על-כך שהנאשם לא המציא מסמכים, לא קיבל אחריות, חרף זאת שירות המבחן עושה את עבודתו נאמנה בכך שבעצם קובע שהאיש אסור לו להיות במאסר בפועל, זאת אומרת לריצוי בפועל, אלא מאסר לריצוי בעבודות שירות".

17. הסנגור המלומד בטיעוניו, הדגיש את החשיבות שבתי המשפט מעניקים להמלצת שירות המבחן, שהינו "ידו הארוכה של בית המשפט", לאור המקצועיות של אנשיו והעובדה שהמלצה זו מבוססת על היכרות עם הנאשם וסביבתו וכן "על ניסיון עשיר בהערכת מסוכנותם של נאשמים וסיכויי השיקום שלהם". הסנגור הפנה לפסיקה מתאימה בעניין זה ועתר לקבל את המלצת שירות המבחן, באופן שתקופת המאסר לריצוי בעבודות שירות תהיה אף חופפת לתקופת המעצר.

18. אשר למתחם העונש ההולם, ציין הסנגור, "כי מתחם העונש ההולם מגלם הכרעה ערכית המבוססת על שיקולים שונים וכמדיניות הענישה בעבירה הנתונה היא רק אחד מאותם שיקולים ... יתרה מזאת בית המשפט העליון קבע עוד באשר לקשר שבין הענישה הנוהגת ומתחם הענישה של בית המשפט לקבוע ... בית המשפט העליון קבע, אמנם שיקול ההרתעה מנחה את בית המשפט בדרך כלל לגזור עונשים שיהיה בהם מסר ברור לשם הגנה על שלום הציבור ולשם הרתעת אחרים העלולים לבצע עבירות דומות, מסר ההרתעה הינו מסר חשוב המהווה נטבח (כך במקור) מרכזי במסגרת שיקולי הענישה, אלא כך בית המשפט העליון אומר שלעיתים חורגים בתי המשפט מהענישה זו, כאשר מתקיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות ענישה מתונה וכאשר אין בנקיטת הענישה המתונה משום פגיעה באינטרס הציבורי".

19. עוד טען הסנגור, כי הגם "שפוטנציאל הנשק מנשיאה והובלת נשק שלא כדין יכול ויהיה ממשי, הרי שיש לאבחן כנהוג בפסיקה וליתן את הדעת ... לעובדה שנשיאתו והובלתו של נשק זה לא גרמה בפועל לכל נזק או פגיעה אשר הדבר מטה את הכף לכולם. אין כאן חולקים שבעצם האיש עבר מספר מטרים, מספר מטרים, באים ואומרים לו אתה טעינו שכאן גרמת נזק עצום כאילו שאתה ידעת שהנשק הזה ישמש. עכשיו לכן בקביעת מתחם העונש לעניין נסיבות הקשורות בביצוע העבירה ראוי לתת את הדעת לכך שהנאשם הורשע בעבירה שנישאה בהובלת נשק בלבד ולא הייתה לו כוונת שימוש בנשק, אין ולא הובאה כל ראיה לפיה הנאשם ... התכוון לעשות שימוש כלשהו בנשק או כי התכוון לעשות כזה בעתיד וממילא לא נגרם בפועל כל נזק כתוצאה מנשיאתו והובלת הנשק". נטען, כי יש לתת את הדעת לכך שמדובר בכלי נשק בודד שנישא "שלא למטרות רווח", ולכך שהנשק נתפס.

20. הסנגור הפנה לפסיקה ממנה ביקש ללמוד על מתחם העונש ההולם במקרה דנן ואשר "צריך להיות בין 6 ל-9 חודשים". הוא ביקש לאמץ את המלצת שירות המבחן ובכך "הנאשם צריך לאפשר לו לגדל את ילדיו, לאפשר לו שהעסק שלו שהוא בנה עכשיו לפחות יהיה בו כדי לפרנס את ארבעת ילדיו ואת אשתו. אני סבור שהנאשם עבר עינוי קשה מאוד תקופה ארוכה מאוד בהליכים האלה מאז מעצרו, הוא היחיד בעצם ששהה במעצר תקופה ארוכה בגלל שלא נמצא מקום שהוא יוכל להיות בו במעצר בית".

21. להשלמת התמונה יצוין, כי בקשר לטענת הסנגור לקיומה של אכיפה בררנית כלפי הנאשם, בשים לב לחלקו המרכזי של הנאשם 2, טענה ב"כ המאשימה, כי הנאשם 2 "הואשם בהחזקת אקדח ומחסנית ושיבוש שפה מדובר בעבירות של נשיאה והובלה, הרי מטבע הדברים הם שונים".
דבר הנאשם
22. לקראת חתימת הדיון, אמר הנאשם את דברו, כדלקמן: "אני מבקש מחילה ורחמים. יש לי 4 ילדים. אני רוצה לגדל אותם, לפרנס אותם ואני נשוי. אני עובד עם אבא שלי ברפת".
דיון והכרעה
23. העיקרון המנחה בגזירת הדין הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת העבירה בנסיבותיה ומידת אשמו של הנאשם העומד לדין, לבין סוג העונש שיוטל עליו ומידתו.
בעת קביעת מתחם עונש הולם לעבירה שביצע נאשם בפלילים, על בית המשפט להתחשב בערך החברתי המוגן שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.
לאחר קביעת מתחם העונש ההולם, יפנה בית המשפט לאתר את העונש המתאים לנאשם בגבולות המתחם שנקבע, תוך התייחסות לנסיבות אשר אינן קשורות בביצוע העבירה. בית המשפט רשאי לחרוג ממתחם העונש שקבע הן לקולא - משיקולי שיקום, והן לחומרה - משיקולי הגנה על שלום הציבור.
מתחם העונש ההולם
24. הנאשם דכאן הורשע בביצוע עבירות בנשק (החזקה, נשיאה והובלה). בעת קביעת מתחם העונש ההולם, יש לעמוד תחילה על הערכים החברתיים אשר נפגעו כתוצאה מביצוע העבירות על ידי הנאשם, וכן על מידת הפגיעה בערכים אלו.
בכל הנוגע לעבירות הנשק, גלומה בהן פגיעה אשר אינה מבוטלת בשורת ערכים חברתיים מוגנים, ובראשם שמירה על ערך החיים, וכן על ביטחון הציבור ושלומו. בעצם החזקת נשק, וודאי בעת נשיאתו והובלתו במרחב הציבורי, קיימת סכנה שמא ייערך בו שימוש אשר סופו גרימת נזק רב עד מאוד לרכוש, או חמור מכך - נזק לגוף, עד כדי קטילת חיים. יכול והיה זה הנאשם אשר היה עושה שימוש בנשק ביום מן הימים. ואולם, יכול והיה זה אדם אחר, בזמן אחר ובמקום אחר. התוצאה חד היא - פגיעה הן בהיבט הפרט של מי אשר השימוש בנשק מכון כלפיו, והן בהיבט הציבור בכללותו להתהלך באין מפריע ובבטחה במרחב הציבורי.

25. בית המשפט העליון עמד פעמים רבות על החומרה הגלומה בעבירות הנשק, וכן על הצורך בהחמרת הענישה כלפי מי אשר מבצע עבירות אלו. ראו על כך, ע"פ 5681/23 חווא נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (20.12.2023) (להלן: "עניין חווא"):

"עבירות הנשק באשר הן הפכו למכת מדינה. חומרתן היתרה והשפעתן על תחושת הביטחון של כלל אזרחי המדינה מחייבות הטלת ענישה משמעותית, גם על נאשם נעדר עבר פלילי ... מדיניות ההחמרה ביחס לכלל עבירות הנשק, אשר ניכרת בפסיקתו של בית משפט זה, באה לידי ביטוי סטטוטורי בסעיף 144(ז) לחוק העונשין אשר חוקק במסגרת תיקון מס' 140 לחוק (ראו: חוק העונשין (תיקון מס' 140 - הוראת שעה), התשפ"ב-2021, ס"ח 2938). בהמשך פסק הדין בעניין חווא, בפסקה 13, נקבע כך:

"בית משפט זה שב ומתריע השכם והערב על חומרתן של עבירות הנשק בחברה הישראלית בכלל, ובמגזר הערבי בפרט (ראו: עניין קואסמה, פסקה 16; עניין אבו עבסה, פסקה 15). עבירות אלו מגלמות סיכון רבתי לשלום הציבור, לביטחונו ולסדר החברתי, כאשר חדשות לבקרים אנו עדים לתוצאותיהן ההרסניות ומעבר לכך הן משמשות קרקע פורייה לעבירות נוספות (עניין נורי, פסקה 9).

בהתאם לכך ולנוכח ריבוי מקרי הירי, יש לנקוט במדיניות ענישה מחמירה בגין ביצוע עבירות נשק, החל מיצרני או מבריחי הנשק הבלתי חוקי, דרך הסוחרים בו ועד לאלו הנוטלים אותו לידם ועושים בו שימוש בלתי חוקי לרבות החזקה ונשיאה".

26. על חומרת העבירה ומגמת ההחמרה, ראו גם ע"פ 2482/22 מדינת ישראל נ' קדורה, פסקה 6 (14.4.2022), כדלקמן:

"החזקת נשק שלא כדין מאיימת על שלום הציבור ובטחונו ... לנוכח היקפן המתרחב של עבירות המבוצעות בנשק, הזמינות הבלתי נסבלת של נשק בידי מי שאינו מורשה לכך, מהווה כאמור סיכון של ממש ומגבירה את הסיכון לביצוע עבירות חמורות נוספות ... כמו גם לאסונות נוראיים. יעידו על כך ריבוי המקרים במגזר הערבי בעת האחרונה, כאשר אזרחים תמימים - כמו ילד רך בשנים ועלמה צעירה - נפגעים ואף מוצאים את מותם בביתם-מבצרם או בגן השעשועים, כל זאת כתוצאה משימוש בנשק של אחרים. מציאות קשה זו מחייבת לנקוט ביד מחמירה כלפי מעורבים בעבירות נשק, אף אם הם נעדרו עבר פלילי ... עניינו ב'מכת מדינה' שהצורך להילחם בה על מנת להגן על הציבור, מצריך מענה הולם והטלת עונשי מאסר משמעותיים ... ידע כל מי שמחזיק בנשק בלתי חוקי כי צפוי הוא להיענש בחומרה, בבחינת 'אם מחזיקים - למאסר נשלחים'".

27. כאמור, בעת קביעת מתחם העונש ההולם, על בית המשפט ליתן דעתו למדיניות הענישה הנוהגת. זו, כמצוין לעיל, הדגישה את הצורך בהשתת ענישה מחמירה ומרתיעה על מי אשר מבצע עבירות נשק, תוך שמנעד הענישה רחב. כל אחד מן הצדדים להליך הפנה לפסיקה אשר יש בה לטעמו כדי לתמוך בעמדתו.

אפנה להלן לסקירה המבטאת את מדיניות הענישה הנוהגת, ממנה יש להקיש לענייננו, ואשר בין היתר על יסודה, ייקבע מתחם העונש ההולם.

ע"פ 7971/23 אגבאריה נ' מדינת ישראל (26.5.2024) - המשיבים הורשעו בביצוע בצוותא של נשיאת והובלת נשק. זאת, לאחר שבשעת לילה נסעו הם (יחד עם אחר) ברכב באום אל פחם. המשיב 1 נהג ברכב והמשיב 2 ישב לצידו, תוך שהם נושאים ומובילים ברכב תיק בד ובו תת מקלע מאולתר טעון במחסנית שבה עשרה כדורים, וכדור נוסף בבית הבליעה של הנשק. נמצאו בתיק, בין היתר, גם תשעה כדורים, כפפה שחורה וכפייה. ברכב היה מצוי גם כובע גרב שחור ובו פתחים לעיניים. לאחר שבית המשפט המחוזי קבע כי מידת שליטתו של המשיב 2 בנשק הייתה ישירה מזו של המשיב 1, קבע הוא מתחם עונש הנע בין 14 ל-24 חודשי מאסר בפועל בעניינו של המשיב 1. בעניינו של המשיב 2 נקבע מתחם עונש הנע בין 24 ל-48 חודשי מאסר. לבסוף, השית בית המשפט המחוזי עונש בתחתית המתחם שנקבע בעניינו של כל אחד מהמשיבים, לצד עונשים נלווים. בית המשפט העליון דחה את ערעורו של המשיב 2 על חומרת העונש וקיבל את ערעור המדינה, בין היתר באופן שעונש המאסר של כל אחד מהמשיבים הועמד על 32 חודשי מאסר בפועל.

ענין חווא - המערער הורשע בביצוע עבירות בנשק (החזקה ונשיאה), לאחר שבמשך כשנה וחצי החזיק אקדח טעון במחסנית ובתוכה 6 כדורים (דובר באקדח הזנקה שהוסב). באחד הימים יצא המערער את ביתו והלך יחד עם רעייתו לכיוון רכבו שחנה בסמוך, כשהוא מחזיק ונושא את הנשק. הנשק הוסתר בבגדיו של המערער. שוטרים שהיו בתצפית הבחינו במערער, וזה החל לברוח. תוך כדי הימלטות, המערער הוציא את הנשק והחזיקו בידו. השוטרים השיגוהו. אחד מהם כיוון לעבר המערער נשק דרוך והמערער נעצר. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם הנע בין 24 ל-50 חודשי מאסר בפועל, והשית על המערער 35 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים. הערעור נדחה.

ע"פ 5602/22 מדינת ישראל נ' פלוני (14.9.2022) - המשיב הורשע בביצוע עבירות של נשיאת נשק, הפרעה לשוטרי במילוי תפקידו, וכן כניסה ושהייה בישראל בניגוד לחוק. דובר בתושב ג'נין אשר על אף שאינו מורשה כניסה לישראל, שהה ברכב בעיר אום אל פאחם, כשהוא נושא על גופו אקדח חצי אוטומטי עם מחסנית וכדורים תואמים. משנהג הרכב התבקש על ידי שוטרים לעצור לבדיקה, המשיב יצא מהרכב כשהוא נושא את הנשק והחל להימלט. המשיב לא שעה לקריאת השוטר אשר רדף אחריו וצעק לעברו לעצור, ואחרי שנתפס נאבק בשוטר. על המשיב הושתו בבית המשפט המחוזי (ע"י מותב זה) 18 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים. בית המשפט העליון בקבלו הערעור על גזר הדין, ציין בפסק דינו, כי "... מתחם הענישה הרגיל שראוי לקבוע לנאשם בגין נשיאה בלתי חוקית של נשק חם במרחב הציבורי נע בין 30 ל-42 חודשי מאסר בין סורג ובריה (לצד עונשים נלווים בדמותם של מאסר-על-תנאי וקנס) ...". בסופו של דבר, ומשערכאת הערעור אינה ממצה את הדין עם הנאשם, הועמד עונש מאסרו בפועל של המשיב על 28 חודשים.

ע"פ 4077/22 מדינת ישראל נ' פלוני (28.7.2022) - שלושה ערעורים שעסקו באותה פרשה של סחר בכלי נשק באמצעות סוכן. מ.ז. הורשע בשתי עבירות של סחר בנשק (אקדח, תת מקלע מאולתר מסוג M16 ומחסנית תואמת לכל אחד מכלי הנשק) והוטלו עליו 5 שנות מאסר בפועל; ר' הורשע בשתי עבירות של סחר בנשק ובשתי עבירות של החזקה, הובלה ונשיאת נשק בצוותא (העסקאות שביצע מ.ז. ועסקה נוספת למכירת M16) והוטלו עליו 36 חודשי מאסר בפועל; א' הורשע בעבירה אחת של סחר בנשק ובעבירה אחת של החזקה, הובלה ונשיאת נשק (לאחר ששימש "איש ביניים באחת מעסקאות הנשק הנ"ל") והוטלו עליו 30 חודשי מאסר בפועל; מ' הורשע בעבירה של סיוע לסחר בנשק ובעבירה של החזקה, הובלה ונשיאת נשק בצוותא ונדון ל-19 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון דחה את ערעורם של המעורבים בפרשה (למעט קבלה חלקית של אחד הערעורים לעניין ניכוי ימי מעצר), וקיבל את ערעור המדינה בנוגע לקולת העונש של שלושה מהמעורבים, באופן שעל ר' הוטלו 46 חודשי מאסר בפועל (חלף 36 חודשים); על א' 36 חודשי מאסר בפועל (חלף 30 חודשים), ועל מ' הוטלו 25 חודשי מאסר בפועל (חלף 19 חודשים). בהפנותה לפסק דין זה, הבליטה המאשימה את שנאמר בפסקה 13 לפסק הדין כי "מאסר בפועל בסביבתן של שלוש שנים הולם הובלה ונשיאה חד פעמית של נשק".

עניין קדורה - המשיב הורשע בעבירה של החזקת נשק בצוותא עם אחר. דובר באקדח "גלוק", כדורים ורימון הולם סינוור שהמשיב הסתיר על גג ביתו, ובהמשך העביר את האקדח והכדורים לידי אחר. במסגרת חיפוש בבית המשיב אותר הרימון. האקדח והכדורים לא נתפסו. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הנע בין 10 ל-36 חודשי מאסר, והשית על המשיב 10 חודשי מאסר בפועל לצד עונשים נלווים. בית המשפט העליון החמיר בעונשו של המשיב, כך שעונש המאסר בפועל הועמד על 18 חודשים.

ע"פ 4290/21 זרבאילוב נ' מדינת ישראל (6.12.2021) - המערער נשא והוביל ברכבו, בתא המטען, שני אקדחים שכל אחד מהם טעון במחסנית אשר בתוכה 5 כדורים. על המערער נגזרו 18 חודשי מאסר בפועל, וכן מאסר מותנה. ערעורו נדחה על ידי בית המשפט העליון. יוער כי בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הנע בין 16 ל-36 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים.

ע"פ 2033/21 זועבי נ' מדינת ישראל (30.8.2021) - המערער הורשע בביצוע עבירה של נשיאת והובלת נשק בצוותא. על פי המתואר, המערער ואחרים נסעו ברכב בעודם מצוידים בשני אקדחים, והגיעו לבית מגורים. האחרים ירו לעבר בית המגורים ופגעו ברכב שחנה בסמוך לו. בהמשך, הגיעו לבית מגורים במקום אחר; האחרים ירו לעבר בית המגורים על רקע סכסוך של המערער עם מי אשר התגורר בו, ופגעו ברכב שחנה סמוך לו. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם הנע בין 18 ל-40 חודשי מאסר בפועל, והשית על המערער 24 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים. הערעור נדחה.

ע"פ 545/20 פלוני נ' מדינת ישראל (3.5.2021) - המערער נהג ברכב כשהוא מוביל ומחזיק אקדח חצי אוטומטי מסוג חילוואן קוטר 9 מ"מ, טעון במחסנית ריקה תואמת, וכן מוביל, נושא ומחזיק 50 כדורים בקוטר 9 מ"מ. המערער הורשע בבית המשפט המחוזי בעבירות נשק (במעמד הכרעת הדין, הוסכם שהאקדח לא היה תקין וכי לא ניתן היה לבצע בו ירי במועד תפיסתו). בית המשפט המחוזי קבע מתחם הנע בין 10 ל-24 חודשי מאסר בפועל, והשית על המערער 12 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים. הערעור נדחה.

ע"פ 5765/20 אבו בכר נ' מדינת ישראל (22.3.2021) - המערערים הורשעו בביצוע עבירות של הובלת ונשיאת נשק, וכן שיבוש מהלכי משפט. זאת לאחר שהמערער 2 נהג ברכב, לצידו המערער 1, כשהם נושאים ומובילים שני אקדחים, אשר בכל אקדח מחסנית מלאה. נידת משטרה שנסעה אחריהם הבהבה בפנסיה. המערער 2 המשיך בנסיעה קצרה ואז עצר את הרכב. המערער 1 יצא מהרכב, רץ אל חצר בית, השליך שם את האקדחים ואת המחסניות, ושב אל הרכב. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם הנע בין 18 ל-36 חודשי מאסר בפועל, ולבסוף השית על כל אחד מהמערערים 18 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלוות. הערעור נדחה.

ע"פ 7177/20 כנעאן נ' מדינת ישראל (27.1.2021) - המערער הורשע בעבירה של נשיאת נשק. על פי המתואר, המערער יצא מפתח בית שכונו, הוציא אקדח, הכניס לתוכו מחסנית טעונה, דרך את האקדח, ובחלוף מספר דקות המערער פרק את האקדח והעבירו לנאשם מס' 2 בכתב האישום. בית המשפט המחוזי השית על המערער, בין היתר, 24 חודשי מאסר בפועל. הערעור נדחה.

ע"פ 5330/20 ענבתאוי נ' מדינת ישראל (22.11.2020) - התקבל ערעור המדינה הן בנוגע למתחם העונש שנקבע והן בנוגע לגזר הדין בהקשר עם עבירות נשק בנוגע לשני מעורבים אשר הורשעו בעבירה של החזקה, נשיאה והובלה של נשק (אקדח). נקבע מתחם עונש הולם אשר נע בין 10 עד 36 חודשי מאסר בפועל למעורב הראשון. בעוד שלמעורב השני, אשר יזם את עסקת הנשק ומי שהנשק היה מיועד לשימוש, נקבע מתחם עונש הולם אשר נע בין 14 ל-36 חודשי מאסר בפועל. על כל אחד מהמעורבים הושת עונש ברף התחתון של המתחם, וזאת בשים לב לכלל כי ערכאת הערעור אינה ממצה את הדין.

ע"פ 2564/19 אזברגה נ' מדינת ישראל (18.7.2019) - המערער הורשע בעבירה של נשיאת נשק (אקדח קליבר 9 מ"מ, יחד עם מחסנית תואמת) ודינו נגזר ל-16 חודשי מאסר בפועל יחד עם מאסרים על תנאי. מתחם העונש שנקבע על ידי בית המשפט המחוזי נע בין 12 ל-40 חודשי מאסר בפועל. הערעור על חומרת העונש נדחה.

ת"פ (מחוזי-חיפה) 39808-05-23 מדינת ישראל נ' זיבאק (10.6.2024) - הנאשמים הודו והורשעו בעבירות של נשיאה והובלת נשק בצוותא. דובר בנשיאה והובלה של שני אקדחים טעונים. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם הנע בין 36 ל-54 חודשי מאסר בפועל, והשית על הנאשם 1 (שלא צירף תיקים נוספים) 36 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים.

ת"פ 32277-05-23 (מחוזי-חיפה) מדינת ישראל נ' אבו חמדי (5.2.2024) - הנאשם הודה במסגרת הסדר טיעון בעבירות של נשיאה והובלת נשק, ועבירה של הפרעה לשוטט בשעת מילוי תפקידו, עבירה לפי סעיף 275 לחוק העונשין. הצדדים הגיעו להסדר טיעון לפיו יוטלו על הנאשם העונשים הבאים: מאסר בפועל לתקופה של 24 חודשים בניכוי ימי מעצרו, מאסר על תנאי, וקנס שלהטלתו ההגנה התנגדה. בית המשפט אימץ את ההסדר (תוך שהחליט שלא להפעיל מאסר מותנה אשר היה תלוי ועומד נגד הנאשם משקבע כי אינו חל). עד כאן סקירת הפסיקה.

28. עניין נוסף שיש ליתן עליו את הדעת, הוא העונש המזערי למבצעי עבירות נשק, אשר נקבע כהוראת שעה במסגרת חוק העונשין (תיקון מס' 140 - הוראת שעה), התשפ"ב-2021, ס"ח 2938. לפי תיקון זה, בעבירות נשק מסוימות, שענייננו נמנה עמן, ככלל לא יפחת העונש מרבע מן העונש המרבי שנקבע לצד אותה עבירה. כך נקבע, בין היתר, "נוכח התפשטות ההתחמשות של קבוצות גדולות באוכלוסייה בנשק בלתי חוקי, ייחודיות התופעה והשלכותיה החמורות, ובפרט המחיר שהיא גובה בחיי אדם..." (ראו דברי ההסבר להצעת חוק העונשין (תיקון מס' 142 - הוראת שעה) (עונש מזערי על החזקת נשק בלא רשות על פי דין), התשפ"א-2021, ה"ח הכנסת 872). תיקון זה אמנם אינו חל בענייננו, אך יש בו כדי לבטא את כוונת ורצון המחוקק בכל הקשור להקשחת והחמרת הענישה. 29. בבחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, יש ליתן הדעת על כי מדובר בכלי נשק אחד מסוג אקדח, שהיה ללא תחמושת.

יש ליתן את הדעת גם לרקע לנשיאת והובלת הנשק על ידי הנאשם כפי שעולה מכתב האישום. מדובר בבקשה ובשידול של הנאשם 2 שהיה זה שהחזיק בנשק בסביבת ביתו. גם משך הזמן הקצר של נשיאת הנשק והובלתו, הינו נסיבה שיש ליתן את הדעת עליו לקולא. זאת ועוד, פוטנציאל הנזק שבהובלת נשק, לא התממש בסופו של דבר, פעם שהנשק נתפס על ידי המשטרה.

30. טרם אקבע את מתחם העונש ההולם בענייננו, אעמוד על עיקרון אחידות הענישה. רבות נכתב על אודות עיקרון אחידות הענישה. ראו ע"פ 2836/22 מדינת ישראל נ' אמארה, פסקה 18 (7.6.2022):

"ככלל, יש להחיל שיקולי ענישה דומים על מי שביצעו עבירות דומות במהותן, בנסיבות דומות, ושהינם בעלי נסיבות אישיות דומות. כאשר מדובר בנאשמים שונים המורשעים במסגרת אותה פרשה, עקרון אחידות הענישה מקבל משנה תוקף. במצב דברים זה מושך עקרון אחידות הענישה לעבר הטלת עונשים דומים על מי שביצעו מעשים דומים, וכן בשמירה על יחס של שקילות בין מבצעים של מעשים הנבדלים זה מזה בחומרתם (ראו למשל: ע"פ 7350/12 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (14.1.2013); ע"פ 2274/12 אבו מאדי נ' מדינת ישראל, פסקה 16 (27.2.2013)).".

31. בפרשה שלפנינו, כאמור, שני מעורבים. הנאשם דן והנאשם 2 שהיה הרוח החיה מאחורי המעשים של הנאשם, עת שידל אותו וביקש ממנו לגשת לארון ולקחת משם את הנשק. זאת, בשל חששו מהחיפוש המשטרתי שנערך באחד הבתים בכפר. כאמור, נאשם 2 הורשע בדין, לאחר שהודה בעובדות כתב אישום מתוקן ונגזרו עליו 13 חודשי מאסר בפועל. אמנם, העבירות בהן הורשע הנאשם 2 (החזקת נשק, אביזר נשק ושיבוש מהלכי משפט) שונות מהעבירות בהן הורשע הנאשם כאן, ולכן מן הצד האחד- עניינו של הנאשם נבדל לחומרה. אולם, מן הצד האחר, אין לומר כי חלקו של נאשם 2 נופל באופן מהותי מחלקו של הנאשם בפרשייה כולה, שלא הייתה באה לאוויר העולם, מבחינתו של הנאשם, אלמלא הבקשה והשידול של הנאשם 2.

אי לכך, בנסיבות הייחודיות של תיק זה, עקרון אחידות הענישה ישמש אותנו, בין היתר, אף לקביעת גבולות מתחם העונש ההולם, תוך שיינתן לו משקל לא מבוטל. בכגון דא, נזכיר את האמור בסעיף 40ט(2) לחוק, שבגדרי הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, מונה את "חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה ומידת ההשפעה של אחר על הנאשם בביצוע העבירה" (ההדגשה לא במקור - א' ס').

32. אני ער כמובן למגמת ההחמרה בענישה בעבירות כגון דא, העולה מפורשות מפסיקת בית המשפט העליון, ובמיוחד בעת האחרונה (ראו למשל האמור בעניין פלוני). על מנת שהעונש יהלום מגמה זו, ובה בעת לא יחטא לעיקרון אחידות הענישה, סבורני כי הרף התחתון של המתחם בנוגע לנאשם ראוי שיעמוד על 15 חודשי מאסר בפועל. יחס זה של מידתיות, צריך להישמר גם לגבי הענישה אשר תיגזר בתוך המתחם (בהינתן שינויים כאלו ואחרים בנסיבות אשר אינן קשורות בביצוע העבירה, כגון העבר הפלילי וניהול ההליך כפי שיפורט בהמשך). משכך, על רקע נסיבות ביצוע העבירה, הערכים החברתיים המוגנים אשר נפגעו כתוצאה מביצוע העבירה ומידת הפגיעה בהם, וכן בשים לב למדיניות הענישה הנהוגה, ואל מול המתחם והענישה שהוטלה על נאשם 2, סבורני כי מתחם העונש ההולם את מעשיו של הנאשם מצוי בטווח שנע בין 15 ל- 38 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים.

33. לא מצאתי בעניינינו קיומם של שיקולים אשר יצדיקו לסטות ממתחם העונש שזה עתה נקבע, אף לא לקולא, באשר השיקולים שהתוו בפסיקת בית המשפט העליון לסטייה לקולא משיקולי שיקום אינם מתקיימים בעניינינו. ראו ע"פ 6637/17 קרנדל נ' מדינת ישראל, סעיף 24 לפסק דינה של כב' השופטת ד' ברק-ארז (18.4.2018).

34. חרף האמור, איני יכול להתעלם בתיק זה כי שירות המבחן בא בהמלצה להשית על הנאשם עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות. משכך, אף הונחה לפניי חוות דעתו של הממונה, המדברת בעד עצמה. המלצה זו כשלעצמה, אינה מניחה את הבסיס לסטייה מהמתחם שנקבע משיקולי שיקום. בצד זאת, בנסיבותיו של הנאשם - כפי שאלה תוארו בהרחבה בתסקיר בנוגע לקווי אישיותו והשלכתם של אלה אף על ביצוע העבירה, ובנסיבותיו של המעשה - נוכח חלקו של הנאשם 2 והעונש שהוטל עליו, מצאתי לתת ביטוי להמלצת שירות המבחן במסגרת השורה התחתונה של גזר הדין, על ידי קבלת ההמלצה וגזירת התקופה המקסימלית של מאסר לריצוי בעבודות שירות מצד אחד, ואי ניכוי תקופת מעצרו של הנאשם מאחורי סורג וברית, מהצד האחר. באופן האמור, וכפי שיפורט להלן, העונש הכולל של הנאשם יתברג רעיונית בגדרי מתחם העונש ההולם, במיקום הנדרש בשים לב לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה. רעיונית - מאחר והעונש שיושט על הנאשם בגזר דין זה יעמוד על 9 חודשי מאסר בלבד. עונש זה אמנם סוטה לקולא במבחן התוצאה מהמתחם שנקבע, אך נוכח המלצת שירות המבחן ויתר הטעמים שפורטו, ובשים לב לתקופת המעצר, סטייה זו מאזנת בין מכלול שיקולי הענישה. על כך עוד בהמשך.

אפנה, אפוא, לבחון את העונש המתאים לנאשם בגבולות מתחם העונש ההולם. בכגון דא, יש להתחשב בנסיבות אשר אינן קשורות בביצוע העבירה, כמפורט בסעיף 40יא לחוק.

העונש המתאים לנאשם

35. בהקשר זה, יש ליתן משקל לעובדה כי הנאשם בחר שלא להודות בעובדות המיוחסות לו בכתב האישום. יש לראות בכך, אי נטילת אחריות על מעשיו, והדבר עולה בקנה אחד עם האמור בתסקיר שירות המבחן. אמנם כפירה באשמה וניהול משפט על ידי נאשם בפלילים אינם אמורים להיזקק לחובתו (ראו סע' 40א(6) לחוק), אך גם כיום הנאשם לוקח אחריות ברמה פורמלית בלבד, בעודו "מתקשה לקחת אחריות מלאה ובוגרת על ביצועו". יחד עם זאת, ונוכח התרשמותי מהנאשם, מצאתי כי הצער והחרטה שהביע הינם אמיתיים. לציין, שגם בפני שירות המבחן הביע הנאשם "צער וחרטה על מעשיו".
36. עברו של הנאשם אינו "נקי". שכן, לחובתו הרשעה מתאריך 7.12.2016 (פסק דין בערעור ניתן ביום 11.1.2018), בעבירה של תקיפה חבלנית ממשית על ידי שניים או יותר, בניגוד לסעיפים 379 + 382(א) לחוק. לאחר קבלת ערעורו באופן חלקי על ידי בית המשפט העליון, הומר עונש המאסר בפועל (של 10 חודשים) שהוטל על הנאשם, למאסר שירות, למשך ששה חודשים. עוד הועמד הנאשם בצו מבחן (שאר רכיבי ענישה שהוטלו על הנאשם בערכאה הדיונית; מאסר על תנאי ותשלום פיצויים, נותרו בעינם).
37. נסיבה נוספת הפועלת לקולא, היא מצבו האישיותי המורכב של הנאשם כפי שפורט בהרחבה בתסקיר שירות המבחן. לנתוניו האישיים והאישיותיים של הנאשם אני נותן משקל לא מבוטל.
- נתיי דעתי גם למצב המשפחתי הלא פשוט של הנאשם, אשר לצד נכותו השתלב הוא במעגל התעסוקה ומפרנס את אשתו וארבעת ילדיו (בגילאים שנה וחצי ועד שש). המשמעות היא, שכל עונש שיוטל על הנאשם יש בו משום פגיעה לא רק בנאשם, אלא גם במשפחתו אותה הוא מפרנס. זאת, לצד ההשלכות של התקופה בה שהה במעצר עד תום ההליכים, ולאחר מכן במעצר בפיקוח אלקטרוני, לתקופות לא קצרות.
38. צבר שיקולים אלו, מי לקולא ומי לחומרה, יש בו כדי למקם את עונשו של הנאשם בגדרי השליש הראשון של מתחם העונש ההולם. זאת, בצירוף מאסרים מותנים הצופים פני עתיד וקנס. בכך, יוגשם עיקרון ההלימה, ובד בבד תושג הרתעת הנאשם לצד הרתעתם של עבריינים בפוטנציה לבל יבצעו עבירות כגון דא. עונש הממוקם בשליש הראשון של מתחם העונש ההולם, יש בו מן המידתיות, ואף ישמור על שקילות עם עונשו של הנאשם 2. הוא גם יותיר בידי הנאשם את האפשרות לפתח ולטפח את עתידו עם סיום ריצוי עונשו.
39. מאותו טעם של חתירה אחר פגיעה מידתית בנאשם ומשפחתו מצד אחד, כשמהצד האחר עומד לו עקרון ההלימה, ואף שעסקינן בעבירות נשק שהפכו למכת מדינה באופן אשר יכול להצדיק החמרה בענישה בתוך מתחם העונש ההולם, מצאתי במקרה דנן שלא לטפס לקומות העליונות של המתחם (שאף הוא מקל כשלעצמו נוכח עיקרון אחידות הענישה וחלקו של הנאשם, כפי שבואר), וזאת בהתחשב בכל אותם שיקולים לקולא שפורטו.

40. משקבעתי כי העונש המתאים לנאשם שוכן בחלקו התחתון של המתחם, בגדרי השליש הראשון, נחה דעתי כי נסיבותיו הייחודיות של המקרה דנן מובילות לקבלת המלצת שירות המבחן לעניין הענישה. שכן, הטלת מאסר בפועל לתקופה המקסימלית אותה ניתן לרצות בעבודת שירות, קרי- 9 חודשים, בשים לב לתקופה בה שהה הנאשם במעצר עד תום ההליכים מאחורי סורג ובריח (תקופה של כשמונה וחצי חודשים מיום 1.11.21 ועד ליום 19.7.22), אותה החלטתי שלא לנכות מתקופת המאסר שתושט עליו כאמור, אין בה משום פריצה של גבולות מתחם העונש ההולם, אלא הטלת ענישה כוללת מותאמת, המאזנת בצורה מידתית בין מכלול השיקולים והטעמים שפורטו בהרחבה לעיל.

41. ודוק, דיו רב נשפך על אודות המשקל שיש לתת להמלצת שירות המבחן. משכך, אין בדעתי להכביר במילים בכגון דא. מן הצד האחר, ער אני לכך שהמלצת שירות המבחן, כשמה כן היא - המלצה בלבד, ובית המשפט אינו מחויב לקבלה ככזה ראה וקדש. בעניין זה לא צריך להרחיק הרבה, שכן בגזר הדין בעניינו של הנאשם 2 דחיתי את המלצת שירות המבחן אודותיו בעניין העונש, מהשיקולים שפורטו שם (ראו סע' 27 של גזר הדין).

אולם, בעניינו של הנאשם דכאן, ולאור מכלול השיקולים שפורטו לעיל, וכן כל אשר פורט בתסקיר שירות המבחן, מצאתי לתת להמלצת שירות המבחן משקל משמעותי, במיוחד ובעיקר נוכח תקופת המעצר הלא קצרה בה שהה הנאשם מאחורי סורג ובריח במסגרת המעצר עד תום ההליכים. ויודגש, כי תקופת מעצר זו לצד המחירים ששילם ומשלם הנאשם, יצרו אצלו "אפקט מרתיע עבורו", כפי ששירות המבחן העריך. אם נוסיף לכך שעסקינן בנאשם ש"אינו מאופיין בדפוסי אלימות ו/או עבריינות מושרשים", הרי ששליחתו בחזרה אל בין כותלי בית הסוהר אינה נדרשת ויש להעדיף על פניה דרך ריצוי שטומנת בחובה אף תרומה לחברה, כך שגם האינטרס הציבורי יצא נשכר. כך, ובשונה מעניינו של הנאשם 2, שלא ריצה מעצר עד תום ההליכים ולכן שליחתו לריצוי מאסר בעבודות שירות הייתה מעבירה מסר שגוי נוכח שיקולי הענישה המתחייבים, בכל הנוגע לנאשם כאן אשר שהה בבית האסורים חודשים רבים בגין תיק זה, וכעת יידרש לתקופת מאסר נוספת שתרוצה בעבודות שירות, המסר שיוצא תחת ידו של בית המשפט הוא מסר ראוי העולה בקנה אחד עם שיקולי הענישה הנדרשים.

42. ועוד הערה אחת לפני סיום; מן המפורסמות, כי עם הטלת מאסר לריצוי בעבודות שירות (להבדיל ממאסר ממש), אין בית המשפט מחויב לנכות תקופות מעצר עד תום ההליכים, אותם שהה הנאשם במעצר מאחורי סורג ובריח (זאת, להבדיל מניכוי תקופת מעצר מעונש של מאסר ממש שהפכה לפרקטיקה מקובלת שבתי המשפט נוהגים לפיה). ראו למשל ע"פ 3541/19 פלוני נ' מדינת ישראל (7.11.2019). כך נדרש לנהוג בעניינו; תקופת המעצר עד תום ההליכים לא תנוכה והנאשם יידרש לרצות את התקופה המקסימלית של מאסר אותו ניתן לרצות בעבודות שירות. בכך יושג האיזון הנכון בנסיבות העניין.

סוף דבר

43. על כן, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

- תשעה (9) חודשי מאסר בפועל (ללא ניכוי).

מאסר זה ירוצה בעבודות שירות, בהתאם לקביעת הממונה על עבודות שירות, במועצה מקומית זכרון יעקב. מועד תחילת ריצוי עבודות השירות הוא ביום 10.12.2024 (ככל שלא ייקבע מועד אחר על ידי הממונה).

על הנאשם להתייצב לצרכי קליטה והצבה במועד הנ"ל בשעה 08:00 במשרדי הממונה על עבודות שירות, יחידת ברקאי, שלוחת צפון, סמוך לבית סוהר מגידו.

בית המשפט מזהיר את הנאשם כי מדובר בתנאי העסקה קפדניים המצריכים התייצבות רציפה, וכי כל חריגה מכללים אלו עשויה להביא להפסקת ריצוי עונשו בדרך זו ונשיאת יתרת העונש במאסר בפועל מאחורי סורג ובריח.

- עשרה (10) חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים והתנאי הוא שלא יעבור כל עבירת נשק מסוג פשע.

- שישה (6) חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים והתנאי הוא שלא יעבור כל עבירת נשק מסוג עוון.

- קנס בסך של 2,000 ₪ אשר ישולם תוך 120 ימים מהיום.

אשר לאופן תשלום הקנס שנפסק לחובת הנאשם, החוב מועבר למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה, בהתאם למועד שנקבע לעיל. ניתן יהיה לשלם את הקנס כעבור שלושה ימים מיום מתן גזר הדין לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות:

בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il.

מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה): בטלפון *35592 או בטלפון *35592-*****.

במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).

זכות ערעור תוך 45 ימים לבית המשפט העליון.

ניתן היום, י"ג חשוון תשפ"ה, 14 נובמבר 2024, בנוכחות הצדדים.